

L'uvestgieu da Cuira ha preschentà in codex da cumportament per evitare abus sexual e spiritual.

FOTO SOMEDIA

Prevegnir ad abus da pussanza

La discussiun davart abus sexuals e spirituals en la Baselgia catolica mussa cun tutta evidenza quant impurtanta che la prevenziun da maldiever da pussanza è. Ier ha l'uvestg da Cuira Joseph Maria Bonnemain ed ils gremis da la Baselgia statala preschentà cuminaivlamain a la publicitat in Codex da cumportament per prevegnir a tals abus.

MARTIN CABALZAR/FMR

Damai che las structuras da la Baselgia catolica sajan pesantas e plaunas, dovria urgentamain instruments che lubeschian da reflectar critica main la pussanza, respectar la dignitat humana e garantir la segirezza da qualitat, han punctuà ils responsabels a la conferenza da pressa ier a Cuira. Sco emprima diocesa en Svizra ha l'uvestgieu da Cuira elavurà cuminaivlamain cun ils pertugads in Codex da cumportament che è ussa liant per tut las collavuraturas ed ils collavuratur en servetsch ecclesiastic e naturalmain era per ils gremis directivs.

Prevegnir ad abus spirituals e sexuals

«Il nov codex duai dar orientazion per in tractament avert, ina cultura lianta ed obliganta e garantir transparenza sin tut ils stgalims da l'iearchia ecclesiastica» ha declerà l'uvestg Joseph Maria Bonnemain. Il Codex da cumportament na duai betg esser in «tigher da palpiri», mabain in «mussavia concret e liant» cun preten siuns clerias, impuls concrets per in dialog avert

e standads da qualitat verifitgabels, ha secundà Karin Iten, la nova incumbensada per prevenziun da l'uvestgieu. Aschia duai tranter au ter vegnir mess il focus sin il dischequilibre da pussanza e las relaziuns asimmetricas tranter represchentants da la baselgia ed uffants, giu venils e persunas creschidas engaschadas en la pastoraziun u en la lavour da giuventetgna. Quai vala dentant era per la relaziun tranter collavuraturas e superiurs. Karin Iten e Stefan Loppacher n'han betg elavurà quest document «davos ischa serrada», sco els din, mabain a «moda participativa» cun la basa. Cun metter lur suttascripciu sur il document han ils parsuras da tut las 7 baselgias chantunalas da l'entir uvestgieu ed ils vicaris generals attestà ier a Cuira ch'il codex vegn era purtà solidaricamain dals gremis profans. Ils proxims dis vegn il document surdà a las plaiws ed a tuts engaschads en servetsch ecclesiastic.

Avis concrets per evitar situaziuns criticas

La finamira dil codex saja da stgaffir in clima d'avertidad, transparenza, respect, toleranza e

confidenza entaifer la baselgia, declara Bonnemain. I gajja era per promover il dialog, evitar temas, impedir tenutas servilas e promover la professionalitat en situaziuns da conflict. Da l'autra vart porschia il codex era segirezza ed ina tscherta protecziun per las persunas engaschadas en la pastoraziun.

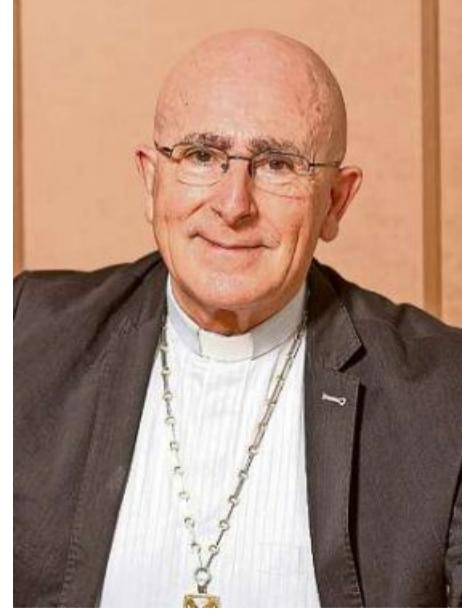
Il Codex cuntegna avis concrets per evitar situaziuns criticas sco per exempl per evitar manipulaziuns spiritualas, separar lavour e vita privata e respectar l'integritad corporala e la sfera intima e privata. Sco quai ch'igl è vegnì punctuà a la conferenza da pressa stettian tut las acturas e tut ils acturs en servetsch da la baselgia che suttascrivan il codex uss en la responsabladad da discutar, implementar ed exequir las directivas. «La pussanza sforza a reflexion, attentividat, premura e transparenza, pertge la violaziun da cunfins è fitg grevgianta, cunzunt en structuras da pussanza asimmetricas», punc tuescha Karin Iten. Pussanza pretendia d'agir cun senn da responsabladad, il codex da cumportament possia dentant era rinforzar tuts en quest process.

«Nus essan sin buna via, i resta dentant anc bler da far!»

Dapi prest in onn è Joseph Maria Bonnemain en uffizi sco uvestg da la diocesa da Cuira. La FMR ha fatg cun el ina curta bilanza cun traies dumandas.

FMR: Dapi in onn essas Vus uvestg da Cuira. Ins ha tschentà en Vus grondas spe ronzas e giavischà che Vus bajas in bun maun (nomen est omen) per anflar il dia log e far punts en in uvestgieu dischunì. E quai reussi?

Bonnemain: Las spetgas èn facticamain stadas usche grondas che probabel mo Dieu po ademplir ellus. (ri) Jeu persunalmain hai l'impressiun che jau hai anc cuntanschi pli tost pauc. Jau vuless numnadamaain cuntanscher ina diocesa che viva ensemem armoni camain sco en ina famiglia. I dat anc adina tensiuns tranter las differentas gruppaziuns che cumbattan ina l'autra empe da sa focuar sin nossa incumbensa primara d'annun ziar il pled da Dieu e d'esser qua per ils umans. En ils set chantuns da nossa diocesa dati anc blers umans che n'han anc berg di scuvri il plaschair da suandar Cristus. Adina pli paucs umans anflan la via en baselgia, qua resta anc bler da far.

L'uvestg da Cuira, Joseph Maria Bonnemain.

FOTO MARTIN CABALZAR

Vus avais er plidà oz a la conferenza da pressa d'ina midada da cultura entaifer la baselgia catolica. Tge manegiais Vus concret cun quai?

Cun quai manegel jau che in e scadin surpiglia responsabladad per ses agir. Per la baselgia na dastga betg la pussanza esser d'impurtanta, mabain bleranz il servetsch al conuman ed a la cuminanza. Quai stuess esser la finamira e la responsabladad dad in e scadin.

Vus avais er menziunà en quest connex la via sinodala. Munta quai er che la baselgia duess crescher da sutensi, daventar pli democratica e respectar l'egalitat d'un e dunna?

Nus na plidain betg d'ina via sinodala, mabain d'in process sinodal. Quai includa la fin finala er l'intenziun d'ina midada. Quai na po dentant betg succeder d'in di sin l'auter e drova temp. En ina democrazia scadin che tschertga da persvader l'auter e da contonscher usche dapli pussanza. Quai na po betg esser la finamira da la baselgia, che sto metter il messadi da l'evangeli e sia concretisaziun en la pratica en il center. Las dunnas han dal reminent adina adempli in' impurtanta funcziun entaifer la baselgia, perquai èsi er pli che giustifitgà ch'ellas sjan represchentadas meglier en ils gremis directivs da quella.